

Gudskelov för världen

| av Paul Johnson

Om inte USA agerade stormakt skulle vi snabbt hamna i en situation där världssordningen bröt samman och rena rovstater skulle kunna härja fritt. President Bush har en moralisk skyldighet att agera mot Irak. Och vi att stödja honom.

DET KRIG MED IRAK som nu närmar sig är ett problem som är typiskt för 2000-talet. Det har egentligen ingen historisk motsvarighet, och vad presidentens maktbefogenheter och nationens suveränitet angår rör sig därmed George W Bush på obeträdd mark. I jämförelse framstår 1990-talets Gulfkrig som följden av ett regelrätt, konventionellt fall av oprovocerad aggression, liksom den gång då Tyskland invaderade Belgien 1914 eller när Japan angrep Pearl Harbor.

Ändå tror jag inte att Bush behöver tveka inför att förändra den irakiska regimen med våld. Inte heller kommer han att tveka. Han är nämligen helt på det klara med vad han måste göra. Han kan ockupera Irak med våld enligt säkerhetsrådets resolution nr 678 från november 1990 respektive nr 687 från april 1991. Att få ytterligare och uttryckligt bemyndigande från FN skulle vara hövligt men är överflödigt. Det enda som kunde tala för detta är behovet av att få med så många allierade som möjligt.

LAGLIG BEFOGENHET INGRIPA

Som om inte detta vore nog har Bush och USA lagliga befogenheter att inskrida mot Irak enligt artikel 51 i FN-stadgan som helt enkelt säger att inget i stadgan "skall hindra den självklara rättigheten till individuellt eller kollektivt självförsvar... innan säkerhetsrådet har beslutat om (de) åtgärder som krävs för att upprätthålla internationell fred och säkerhet." Det är de två sista orden som är avgörande. För ett år sedan blev USA föremål för ett oprovocerat angrepp av unikt slag, som inte bara dödade 3 000 personer och förstörde en stor del av landets finansiella centrum utan som därtill var avsett att förintna USA:s lagstiftande församling och/eller dess verkställande myndighet samt dess centrala försvarshögkvarter. Angreppets omfattning och sannolikheten för att det skulle följas av flera gav USA rätten att, med stöd i artikel 51, straffa angri-

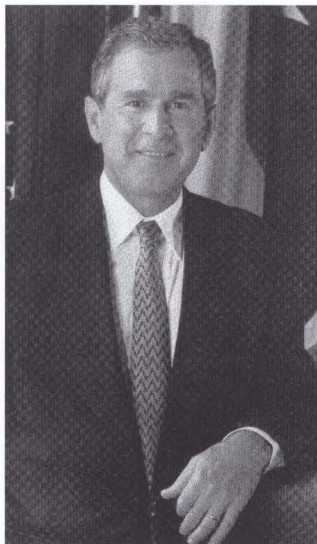
parna liksom att vidta alla tänkbara mått för att säkra landets framtida säkerhet genom att förstöra deras maktbas, nu och framgent.

I denna bestraffning utgjorde ockupationen och regimförändringen i Afghanistan bara första steget. Våldsamheten i angreppet den 11 september, vars syfte var att döda största möjliga antal människor och träffa själva hjärtat av Amerikas politiska och finansiella system, gjorde klart att dess utförare var beredda att utnyttja vilka som helst och alla tänkbara massförstörelsevapen så snart de bara kom över dem. Av detta följer att USA med hänvisning till artikel 51 har given rätt att förhindra att så sker.

Det finns två länder som båda har sympatier för muslimska fundamentalistiska terrorister och möjlighet att tillhandahålla massförstörelsevapen. Pakistan har redan en mindre arsenal av atombomber. President Bush har försäkrat sig om att landets nuvarande ledning inte kommer att ställa dem till terroristers förfogande liksom att den är beredd att förhindra att bomberna hamnar i händerna på terrorister. Han skulle äga en absolut rättighet att förhindra en regimförändring, ja till och med en regeringsförändring, i Pakistan om förändringen medförde ökad risk

för att atomvapen föll i händerna på terrorister. Med hänsyn till Pakistans instabilitet och skörhet skulle drastiska steg som att förstöra landets kärnvapenförråd mycket väl kunna bli nödvändiga. Den enda lösningen på sikt, en lösning som för övrigt har egenvärde, skulle vara att återförena den indiska subkontinenten, något som följaktligen borde vara ett mål för Västs politik.

Iraks ihålliga sympati och aktiva stöd för terroriströrelser liksom det faktum att regimen gjort sig känd för en rad fall av oprovocerad aggression måste leda till antagandet att landets systematiska insatser för att tillverka ett spektrum av massdödande vapen också får till följd att de kommer att användas, endera mot USA eller

Världspolischefen.

spolisen

Israel, eller mot dem båda. Huruvida regimen planerar att själv använda vapnen eller att låta någon annan göra det är ovidkommande. Uppenbart är att det enda säkra för USA är att se till att programmet upphör en gång för alla, och de senaste elva årens erfarenhet visar att detta endast kan ske genom ett regimbyte. Därmed är en USA-ledd invasion med detta syfte laglig enligt artikel 51 och utifrån ett lands givna rätt till självförsvar.

INTE BARA IRAK

Vad som gäller på det internationella planet gäller a priori inom ett land. Det skulle förvåna om någon betydande del av opinionen, i eller utanför kongressen, vore beredd att motsätta sig Bushs beslut att stoppa hotet från Irak. En regerings tre grunduppgifter är att säkra det yttre försvaret, vidmakthålla inre ordning och bevara en fungerande valuta. President Bush skulle misslyckas med de första två och göra den tredje betydligt svårare om han nu undvek att vidta alla de mått han kan för att skydda sitt folk från nukleära, biologiska och kemiska vapen.

Nej, han måste inte bara förändra regimen i Irak, frågan är snarare: Vilka ytterligare försiktighetsmått behöver han vidta för att skänka USA rimlig trygghet? Under senare hälften av 1900-talet tvingades den amerikanska regeringen besvara denna fråga genom att företa sig två dyra och riskfyllda saker. För det första fick man bygga upp en stor arsenal av atomvapen samt fortlöpande förnygra dessas bärare för att vidmakthålla terrorbalans liksom/eller första- och andraslagsförmåga. För det andra fick man bygga upp ett världsomfattande nät av allianser och baser för att vara säkra på att nå konventionell överlägsenhet.

Dessa åtgärder är allttjämt vitala men de har glidit i bakgrunden. Främst står just nu behovet att få bort de regimer som på ett eller annat sätt möjliggör internationell terrorism i stor skala och som hotar att frambringa massförstörande terrorism. Dessa stater innefattar inte bara de "vanligen misstänkta" – Iran, Libyen, Syrien, Kuba och Nordkorea (liksom Irak) – utan även Saudiarabien, vars auktoritära monarki betalar ut ekonomiskt stöd till terrorister och sprider den religiösa fundamentalism som är problemets kärna.

Alla dessa regimer behöver förändras. Med vilken rätt och med vilken auktoritet kan då USA ta på sig ett så vittomfattande uppdrag? Den frågan leder oss till hjärtat av den nya 2000-talsformen av geopolitik. Riskerna för en stormaktskonflikt är för närvarande små. Även risken för krig mellan nationer minskar. Men risken för

massiva angrepp på civilisationscentra har däremot ökat. Den fortsätter att öka, och borde minskas.

LEVIATHAN

Man kan lätt tänka sig en värld där USA hade drabbats av en framgångsrik serie nukleära, biologiska, och kemiska angrepp. Bortsett från att detta skulle ge omfattande förluster av amerikanska människoliv, skulle de vidare globala följdverkningarna förskräcka. Världen skulle försättas i den djupaste depressionen i historien. Det skulle inte mer finnas någon yttersta garantimakt som kunde vidmakthålla den internationella ordningen. Rena rodstater skulle snabbt framträda och utnyttja sina grannar. Världen skulle därmed likna den som Thomas Hobbes skildrar i *Leviathan* (1651) där civilisationen, i frånvaro av en tung maktutövare "för att hålla de övriga i schack," skulle bryta samman, och livet för flertalet människor bli "smutsigt, djuriskt och kort".

Vi gör därför rätt i att betrakta dagens kris inte bara eller främst som ett amerikanskt problem. Vi bör inse att den rör hela världen. Det behövs en *Leviathan*-gestalt nu, mycket mera än på 1600-talet när en kanon som mest sköt några kilometer och dess styrka mättes i pund. Amerika är den enda författningsbundna *Leviathan* vi har, vilket också är skälet till att terroristerna söker tillfoga det dödliga skador, liksom till att ordningens fiender runt världen – i media, vid universitet, och bland olika naiva bakåtsträvare – med sådant buller motsätter sig att *Leviathan* försvarar sig.

INTE UTAN POLISKÅR

Men *Leviathan* kommer inte att avskräckas. Han är rustad, och han vet vad han måste göra. Dessutom är han inte en ensam självhärskare som på Hobbes tid utan en konstitutionell makt med nära 300 miljoner människor bakom sig. För att leka med en liknelse, klockan närmar sig tolv och sheriffen gör sig redo, just som folket har börjat inse faran. President Bush har genom händelsernas brutala logik fått ett klart uppdrag som han måste genomföra, snabbt och fullständigt. Är då Amerika en världspolis? Svaret måste bli: Ja, och gudskelov för det. Framstegen har krympt avstånden och gjort förstörelsens krafter nästan gränslösa. Världen är därmed för liten, de illasinnades vapen för ödeläggande, för att vi skall klara oss utan en poliskår med fullständiga befogenheter och rätt att ingripa överallt. Som Gladstone en gång sade: "civilisationens resurser är ännu inte uttömda". Bush har inget annat moraliskt alternativ än att ställa sig i spetsen för dem och visa vårt århundrade vägen till ordning och fred i världen.

Paul Johnson är författare och historiker.

ÖVERSÄTTNING: CARL JOHAN LJUNGBERG

(Artikeln som återges med författarens tillstånd, har tidigare varit införd i amerikanska *National Review*).